

EL CAMP DE TARRAGONA

Any I

Setmanari Nacionalista d'Acció Catalana

Núm. 7

ES PUBLICA ELS DIJOURS

TARRAGONA, DIJOURS 16 D'AGOST DE 1923

CONDICIONS: No es tornen els originals.—
Els treballs es publiquen sota la responsabilitat dels
respectius autors.

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2'50 P.TES. TRIMESTRE

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CARRER D'AUGUST, 11, PRINCIPAL

La netedat catalana

El fet d'ésser nacionalistes imposa a tots els que s'ho diuen una estreta reglamentació de conducta. El nacionalisme podria ésser considerat com una moral que tendeix al bé comú de la Pàtria mitjançant l'ordenació i el perfeccionament dels actes individuals dels que en formen part.

Així entès el nacionalisme, pensem, catalans, quina responsabilitat més greu és la nostra. Qualsevol fallida en el nostre comportament refluïx sobre la Pàtria com un dany que li infligim. El paper de les cèl·lules en els organismes vius ens ofereix la semblança de la funció de l'individu dins d'aquest organisme social que se'n diu la Pàtria. Si les cèl·lules fallen, qui ho paga, al capdavant, és l'organisme al qual elles pertanyen. Així mateix, la Pàtria es ressent de tots els equívocs, intencionats o no, en la conducta dels seus fills.

Cal, nacionalistes, que ens fem ben bé càrrec de les grans conseqüències que per la Pàtria es deriven de la nostra conducta, segons sia exemplar o torta. La Pàtria, a la fi, no és més que el mirall on es reflecteixen les virtuts i els defectes dels seus fills. Qui voldrà veure, en aquest mirall, una Pàtria negra, una Pàtria amb totes les lletjors de l'abjecció i del vilipèndi? Tots els enamorats voldrien que la seva estimada fos la dona més bella del món. Igualment nosaltres amb Catalunya. El que no ho vulgui és un mal català, i no cal dir si un mal nacionalista.

Es absolutament imprescindible que subjectem la nostra conducta a una severa moral patriòtica. Ja no ens referim a tota la sèrie d'actes externs en els quals la confessió del nostre nacionalisme ha d'ésser feta sense cap mena de vergonya, ans amb tot l'orgull dels que són possessors de la veritat i la pregonen en cada moment de la vida. Nosaltres anem una mica més enllà. Nosaltres exigim dels catalans que es diuen nacionalistes, la dignitat i la puresa en tots els seus actes, així els de la vida pública com els de la vida privada. Un nacionalista ha d'ésser un home net per fora i per dins.

La netedat catalana! Diem-ho d'una vegada: els catalans no en som massa, de nets. Per què ens hem d'avergonyar de la confessió dels propis defectes? Al contrari, el que cal és treure'ls a la llum, per tal que de la confessió en surti l'esmena.

Hi ha una senyal inequívoca d'aquesta manca de netedat en els catalans: la facilitat amb què aquí es difon la pornografia. Aneu a saber si la difusió pornogràfica és causa o és efecte de la impuresa catalana. El fet és que la difusió existeix i que, almenys paral·lelament, hi ha una fallida de la dignitat humana en una gran part de la nostra gent. No són tan sols els nuclis de població urbana els afectats per la malura; en són atacats també, i ben fortament per cert, els pobles rurals, abans tan ben guardats dels aires mefítics de la llorderia.

Convé alçar una croada contra gran tara social nostra. Què en farem d'ensinistrar la joventut en els estadis si no sabem defensar-la d'aquest terrible enemic que la corromp i la malmet? La impuresa de costums és una gran creadora de debilitat i d'afemellament. El que cal és crear una Catalunya forta de cos i d'esperit per les grans batalles que s'apropen.

El nacionalisme organitzat hauria de propugnar per la netedat catalana amb el mateix braó que lluita, posem com exemple, per la dignificació de la llengua. Potser s'hi ha meditat poc sobre això. Que pensin els directors del nostre moviment en la enorme quantitat de força catalana que per aquest cantó es perd. Ens fa consciència.

Mentrestant, que cada u procuri ésser un guarda fidel de la seva pròpia dignitat. Que ningú no pugui tirar en cara a cap nacionalista veritable aquesta tara degradant de la impuresa. No oblidem que tot bon nacionalista deu lligar la seva conducta a aquella moral patriòtica que al·ludíem suara.

Vetllem pels infants

Viatjant l'altra dia per un troç de carretera de l'Estat, (que dit sigui entre parèntesis, estava malament com la immensa majoria d'elles), vaig constatar un fet que m'omplí d'indignació i de vergonya, per haver ja observat abans altres cassos similars dintre de Catalunya.

Anava a la devantera d'un auto d'aquells que fan el servei de viatgers entre poblacions de prou importància, perquè en altres Estats hi hagués ferrocarril, aguantant amb santa paciència les sotragades que el xofer no podia evitar per semblar la carretera un camí veïnal dels més mal cuidats; els sots eren tant nombrosos que gairebé no es coneixia on acabava l'un i començava l'altre; la pols com si es donés vergonya del mal estat de la carretera, cubria púdicament

aquells esboracs que a mi se em representaven com a símbol de les nafres que gangrenen el cos de l'Estat que té a son càrrec la conservació d'aquell troç de via de comunicació; a la vora de la carretera hi havia llarga renglera de munts de grava, que geia allargassada esperant pacientment que l'escampessin, ocupant quasi la meitat del pas destinat als vehicles que tenen la dissort d'haver de passar per aquell calvari; la grava aquella, cansada de mesos i més mesos d'estar-se allí sense que la destinessin a l'objecte pel què hi havia sigut portada, s'anava desprenent dels munts, demostrant un seny i una activitat que no tenen els encarregats de vetllar per la comoditat i seguretat dels ciutadans; aquells munts que s'anaven desfent, em portaven altra vegada a la imaginació aquell Estat que mandrosament va tirant sense veure que també, igual que els

munts de grava, va descomponent-se, caient-li ara un troç ara un altre.

Abstret estava jo en aquestes reflexions, quan vaig veure al costat d'un d'aquells munts de grava, una cosa com un farcell que aixecava i abaixava acompassadament una maceta de matxacador. Ens vam apropar més, i fou allavors que vaig experimentar l'indignació de què avans us parlava. Allò que en virtut de la distància m'havia semblat una massa informe, era un noieta d'uns deu anys escasos, espellifat, brut de pols, que sota aquell sol d'agost picava pedra, aixecant amb gran esforç l'eina de treball.

No estava jo encara refet de la sorpresa de veure aquell pobre infant explotat d'una manera tant bàrbara, quans uns metres més enllà es repetí la mateixa escena, però aquesta vegada ma indignació fou més gran, ja que era un pobre nin de set anys tot lo més, el que feia aquella feina pesada.

Tal vegada creureu que aquells dos nens eren orfes, i què, per lo tant, havien de dedicar-se a aquell treball per a viure, o que havien de mantenir a sa mare amb l'esforç dels seus pocs anys. Ni una cosa ni una altra. A poques passes d'ells, i treballant en la mateixa feina, hi havia un home d'uns trenta cinc anys, d'aspecte sorrut, que a l'ensens que esmicolava pedra, vigilava aquells dos noiets i els renyava quan es distreien al pas d'algun auto, que com si se'n mofés, els omplia de pols i fum de gasolina per un bon rato; aquell home sorrut que tenia aspecte de "cabo de vara", era el pare d'aquells pobres infants.

Ben segur que aquells dos nens no han anat mai a l'Escola. L'un de set i l'altre de deu anys; l'edat dels jocs, aquella edat euriolada en què s'esperen dalerosos l'hora de sortir d'estudi per anar amb un troç de pa a l'una mà i la pilota o qualque joguina a l'altra, a saltar i a jugar; l'edat en què no es pensa més que en estudiar a correueta les lliçons i així a corre pels carrers i places, omplint-ho tot de llum i alegria amb el seu xarroteig i amb el seu xarroteig d'ocells. Doncs en aquesta edat, és quan ja aquells dos nens es veuen explotats amb un treball pesat, pel seu pare, per l'home que els portà al món per a fer-ne dos escarracs en lloc de fer-ne dos homes instruits, forts i sans, que el dia de demà poguessin ser útils a la terra que els ha vist nàixer.

¿No fa vergonya això? No fa tristesa que a dintre de Catalunya hi haigun infants que en lloc d'anar a l'Escola, se els dediqui des de la més tendra edat a treballs pesats? ¿Quants i quants en trobaríem per les fàbriques i pels camps, de nens que no arriben a l'edat que la llei senyala per a dedicar-los al treball. Convindria, ja que l'Estat no fa res per a evitar-ho, que nosaltres no oblidéssim als nostres infants; que els oradors nacionalistes en ses croades pels pobles rurals de Catalunya, que és on el mal és més gros, en parlessin i fessin veure a tots els catalans, que dedicar tant prompte els seus fills al treball, a més a més de perjudicar el seu desenvolupament, els priva d'adquirir una instrucció que necessitaran quan siguin homes. Posem-hi tots el nostre esforç; denunciem i exposem a la vergonya a tots els pares que exploten així a llurs fills, i aquets ens

La fi d'unes relíquies

*Pedres rogenques, pedres ciutadanes,
guspirejantes com relíquies d'or,
aparellades per les gents romanes
d'esmicolar-vos hi ha qui es veu amb cor.*

*Passa un manobre que ha guanyat cent duros;
fer-se un maset li va ballant pel cap;
pensa que un bloc romà el treurà d'apuros,
d'on pot arreballar-lo ell ja sap.*

*Passa un botigueret que vol fer bossa
i pesa amb sa balança poc fidel,
(a la dona morena li diu rossa
i a la rossa la posa fins al cel).*

*I s'atura davant del mur que el priva,
de posà en millor punt son tenderol;
amb ses ungles a primar-lo arriba,
fent del mar nobilíssim lo que ell vol.*

*I planta son taulell tot brut de mosques
un trocet de formatge i ous pudents:
a la vetlla pesant quasi a les fosques
dona sols la meitat als seus clients.*

*Per fi passa un burret tot ple de nafres;
s'ha escapat de les furies d'un garroí;
tot reüllant el mur remuga: cafres!
i engegant una cossa el desfà tot.*

PROSIT.

ho agrai an un dia o altre. I si no, ho fan, hauran contribuït a fer més gran i pròspera la nostra Catalunya, única aspiració que ha de moure els nostres actes.

JOAN SENDRA.

Blancafort, Agost 1923.

Els dos esperits

Als joves amics d'Altafulla

Un anònim «Altafullenc» i una vibrant editorial d'aquest periòdic, revelador d'una ploma sincera i enèrgica, han tractat de la vergonyosa taca que cada istiu cau en la tan bonica vila d'Altafulla.

En Rovira i Virgili, en una editorial magnífica a *La Publicitat*, llança l'idea d'una catologació espiritual de les ciutats de Catalunya, segur de què s'arreglerien una bella gamma d'adjectivacions adequades. Si les viles de Catalunya hi tinguessin cabuda jo inscriuria: Altafulla, la quieta, també segur de no equivocar-me i expressar de passada un estat d'ànim d'altres poblacions i potser fins contrades.

Però suara, romput aquest quietisme ens posem ardidament a la brega; i perquè no se'ns pugui dir que s'abscondim rera d'una anonimitat ocultadora, estampem una signatura delatadora d'una cara prompte a deixar-se ultratjar i un pit disposat a ésser ferit, si axí cal, per amor a Catalunya.

En mig de sa mesquinesa, als qui ens dirigim, estranyaran nostra delatadora ofensiva i nostre llenguatge. Com a nobles que volem ésser, no busquem subterfugis ni mitges tintes, si nó que ensenyem altament la cara i escrivim conciençment irats, contra la ruïnada d'uns esperits i la grolleria d'uns actes.

De l'estat present, no la tenen pas tota la culpa aquesta infecció de catalans migrats que patim. Bona part la tenen els coterranis, els que conviuen cotidianament amb ells i no tenen una fina i tallant ironia per els seus posats i actituds estudiades i una fonda i esclatant riallada de burla, en observar els visibles estalvis i rediculeses que fan per a conservar el què ells en llur argot en diuen «aire de grans senyors» i que

nosaltres despreciativament en diem «nicieses de gente bien».

No sols ho poden fer, sinó que senten la necessitat de fer-ho, perquè comprenen que l'enxemporriment de parles que empren actuen sobre les ànimes senzilles dels vilatants, fent que l'actitud de desconcertament provocada al no entendre ben bé les ordres que els han estat donades, vagin acompanyades, de les per ells tant halagadores, genuflectacions servils i super-cortesívols llevaments de gorra. Llavors s'inflen, creient esdevenir senyors, en veure l'estorment de l'home bó i servicial.

En això pot hom descobrir llunyanes reminiscències de l'embadocament vuitcentista que els incomunicats muntanyencs del temps de l'exposició universal, aquesta els despertà, no tan sols per tot el que era estranger, sinó per tot el que no era propi enca que fos de la vila propera del llogaret immediat.

Ben endins, com són, del noucents, això és una nafra i una vergonya. Cal que tinguem consciència d'aquests pseudo-estuejants, respecte de nosaltres, si bé catalans d'etnografia, despatriats per llur ànima venguda.

Els que habiten allunyats de nostres grans centres ciutadans, han de procurar no deixar-se mofar per gent estranya o que es passa als enemics protegits per la sirena d'un rutinariisme que envileix, sinó que conscients dels propis valors, tinguin-ne prou per comparar-los amb els que l'enceguen amb fortes llurs de valors enllautonats.

Hem de procurar que un catalanesc esperit d'iniciativa, ajudat per una força de voluntat, faci dels fins ara servents dins sa pròpia casa, amos; i els rescabalin de la lògica senyoria perduda i de les prerrogatives robades.

J. M. BORONAT RECASENS.

*Si no podem esendre el
braç per alçar l'arma, no
l'em d'estendre ampoc per
donar la mà a l'opressor.*

A. ROVIRA I VIRGILI.

Pietat per les ruïnes!

L'amfiteatre de Tarragona

Després de la publicació en aquestes columnes del nostre anterior article a propòsit de les obres que es fan en l'àrea de l'amfiteatre romà, tinguérem ocasió de parlar amb el nostre estimat amic En Jeroni Martorell, Director del Servei de Catalogació i Conservació de Monuments de la Mancomunitat de Catalunya. Les notícies que En Martorell ens donà eren relativament tranquil·litzadores. Ens digué que havia tingut, feia pocs dies, una entrevista amb l'Alcalde de Tarragona, i que aquest li havia promès formalment que seria acceptada l'oferta de la Mancomunitat per restaurar en part la vella església de Santa Maria del Miracle. Es

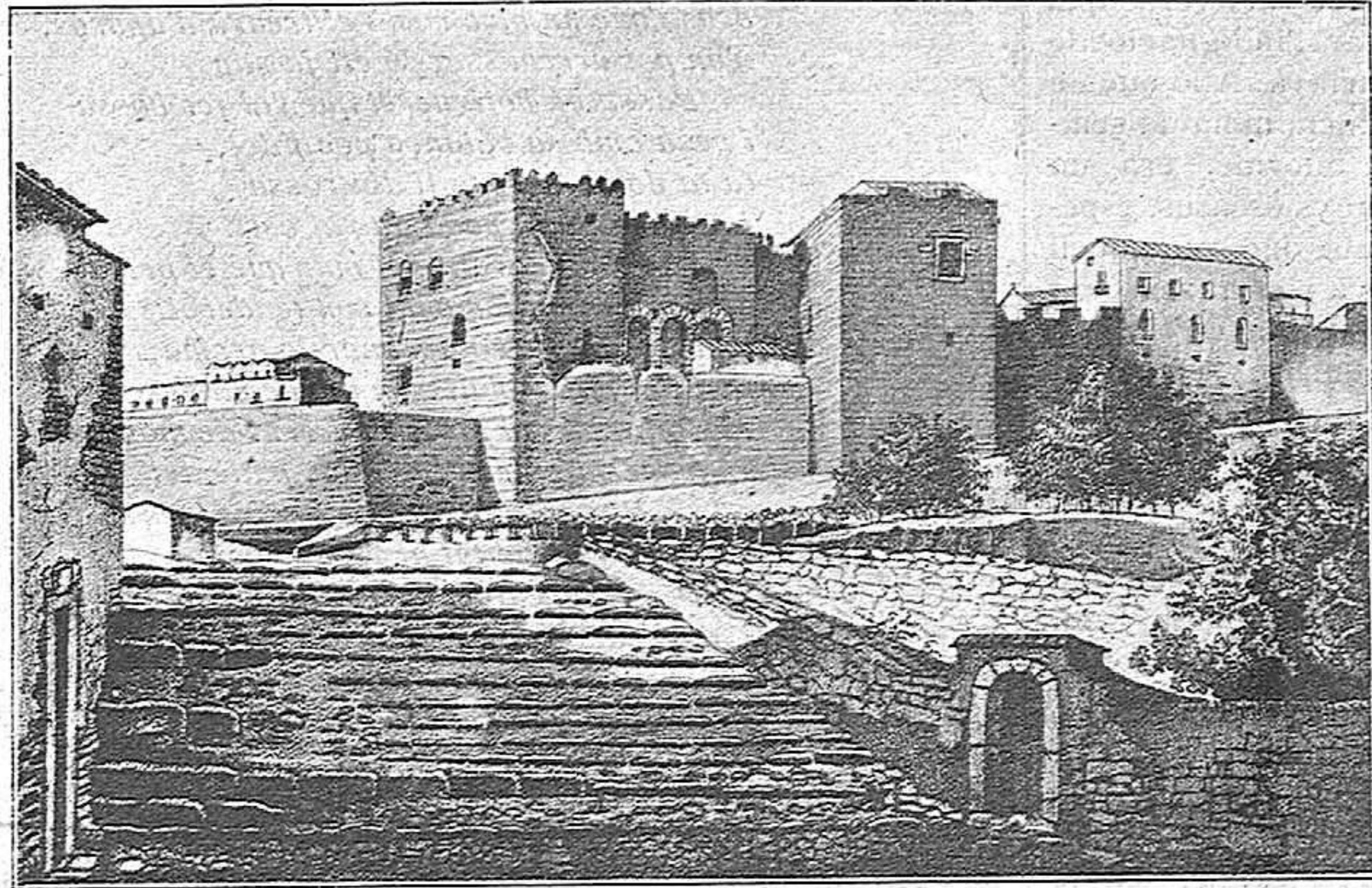
convingué que fos tret a la runa allí apilotada, tot deixant els carreus, que haurien d'ésser utilitzats en la reconstrucció.

Tanmateix, els dies passen i no es veu cap senyal indicador del compliment d'aquesta promesa. I davant l'espectacle llastimós d'un Ajuntament que vota i es revota, que fa i desfà alternativament, amb una informalitat i una inconsciència tremendes, tornem a estar intranquils respecte a la sort de les venerables pedres de Santa Maria.

Però independentment del cas de les ruïnes d'aquesta església, hi ha el de les excavacions en aquell lloc, on s'alça l'amfiteatre romà de Tarraco. Seria imperdonable que se-

guís el terraplenament, sense excavar abans la capa de terra depositada en el transcurs de les centúries. No són necessàries grans despeses. Amb bona voluntat i amb una mica d'amor a la noble glòria arqueològica, es podrien obtenir satisfactoris resultats.

Per tal d'ajudar a la realització de les excavacions al·ludides, volem reproduir avui els paràgrafs que a l'amfiteatre tarragoní dediquem en la nostra *Historia Nacional de Catalunya*. Les següents breus ratlles mostren prou bé l'importància d'aquell edifici, les últimes restes del ara es voldria colgar bàrbarament.

Amfiteatre de Tarragona

En tot el territori del *Conventus Tarraconensis* no és conegut sinó un amfiteatre romà: el de Tarraco. I és que solament tenien amfiteatre les ciutats de major importància.

De l'obra grandiosa que fou l'amfiteatre de Tarragona en queda avui molt poc: vestigis de la graderia i algunes de les voltes que, per la banda de la mar, sostenien aquella. Les dimensions de l'amfiteatre eren les següents: l'eix major de l'el·lipse de la planta era d'uns 139 metres i el menor de 102. La graderia tenia 56 metres d'amplada, des del mur exterior de la façana fins al *podium* o barrera que voltava l'*arena*. Aquesta graderia o *cavea* estava dividida en tres parts o seccions horitzontals. La part inferior (*prima cavea*) estava destinada a les autoritats, magistrats i persones assenyalsades; només tenia tres o quatre grades. La part mitjana (*media cavea*), separada de la inferior per un mur d'un metre i mig d'alçada, tenia deu grades. La part superior (*summa cavea*), separada al seu torn de la mitjana per un altre mur, contenia setze grades i estava destinada al poble. Era partida la *summa cavea* en quaranta parts mitjançant escales, i a cada una de les quals donava una porta; les quaranta portes s'obrien en la galeria que la voltava. Semblantment, la *media cavea* estava partida en vint parts pel mateix nombre d'escales. Les tres *caveae*—inferior, mitjana i superior—estaven mancades de comunicació entre si. Aquestes construccions, com totes les de llur classe, diuen Puig i Cadafalch, Falguera i Goday, devien acabar probablement amb una galeria porticada, hipòtesi confirmada per la relació de Pons d'Icart manifestant que en el seu temps (segle XVI) existien, escampades per terra, unes columnes d'ordre dòric (1).

Així mateix fan notar els dits autors que la situació de l'amfiteatre de Tarraco, sota el turó de la ciutat, excavat en part a la roca i estenent-se fins a la vora de la mar,

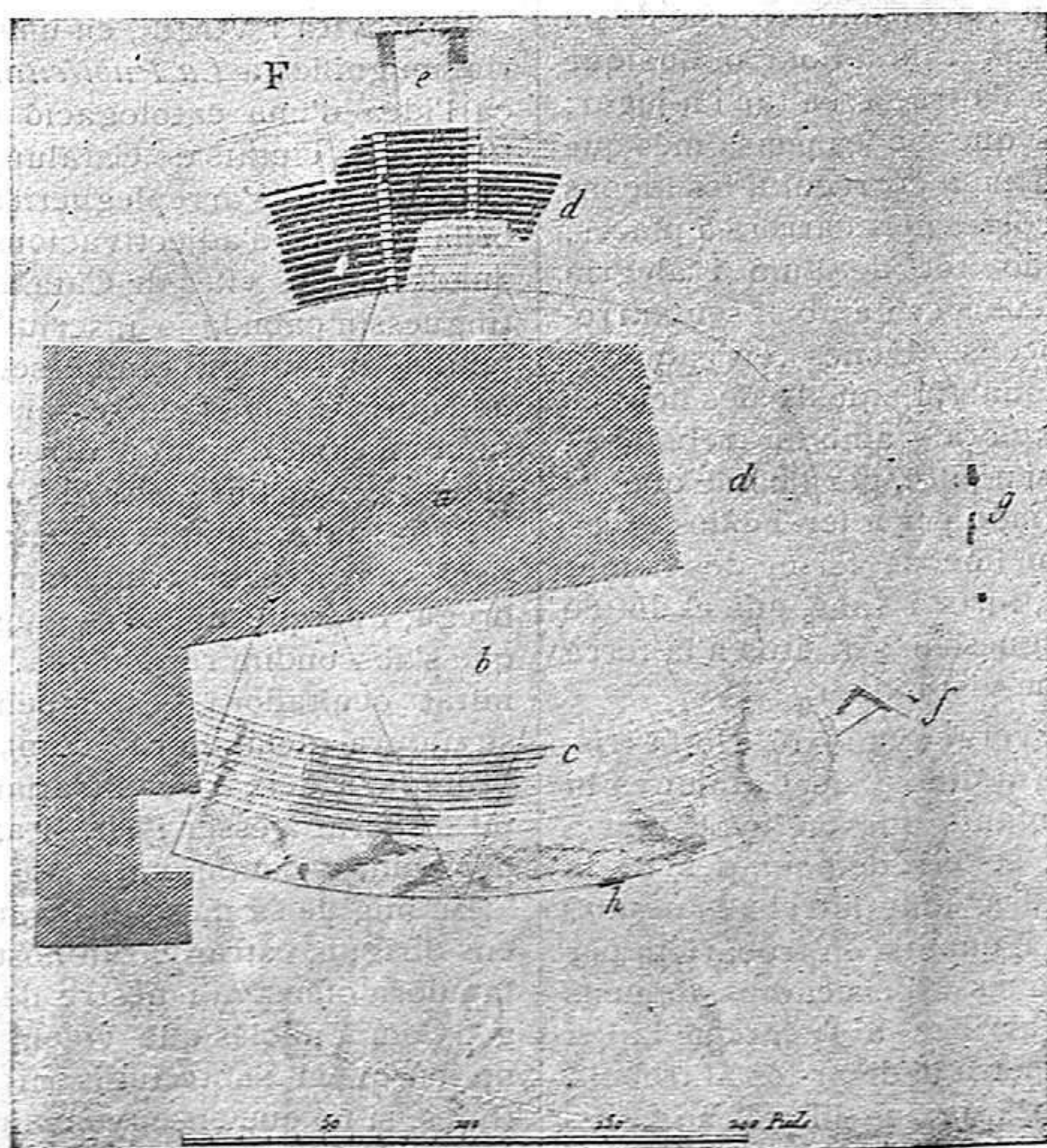
exigia que les portes s'obriessin en la part alta de l'edifici, de manera que els espectadors, venint de la població, anaven baixant des de les portes a les grades (1).

Es dona la coincidència que la relació entre els dos eixos de l'el·lipse exterior de l'amfiteatre de Tarragona, era aproximadament la mateixa que guarden els del Coliseu de Roma, o sigui que el menor té les cinc sisenes parts del major. Aquesta proporció dona una figura elegant i còmoda (2).

Descriuint l'amfiteatre—que ell prenien pel teatre—deia Pons d'Icart—que "está hecho a manera de

media luna, el circuíto del son CCCXXXVII baras e media y en una parte se muestran XVIII escalones hacia la parte de la marina o los lugares donde estaban, porque las piedras quitáronlas cuando hizieron la yglesia de Nuestra Señora del Milagro que allí está edificada" (1).

Fa notar Serrallach que l'obra dels murs i de les voltes d'aquest amfiteatre, feta de pedres petites i morter, té una extraordinària resistència. Quan l'any 1862 hagué d'enderrocar-se'n una part per donar pas a la via ferrea, calgué fer ús de la pólvora. La solidesa d'aqueixes

construccions depenia principalment de la forta cohesió dels morters, en l'elaboració dels quals els romans eren vers mestres (3).

Serrallach calcula en uns 24,000 el nombre d'espectadors que podia contenir l'amfiteatre de Tarragona. Gros nombre sens dubte, però petit

en comparació amb els espectadors que cabien al Coliseu de Roma, que eren 87,000 asseguts a les grades i 20,000 de drets (4).

Segons Hübner, és probable que l'amfiteatre, el teatre i el circ de Tarragona fossin construïts en el II o III segles de Jesucrist, o sigui en l'època de major esplendor i

prosperitat per a Tarraco i la seva regió (2).

Per a la construcció dels amfiteatres, els romans aprofitaven, allí on la topografia s'hi prestava, un indret inclinat, apte per a estendre als costats les graderies. Tal és el cas de l'amfiteatre de Tarragona".

A. ROVIRA I VIRGILI.

(2) E. Hübner: *La Arqueología en España*, pág. 250.

GLOSSARI

Aquella galanteria

Cada poble o demarcació quasi, podríem dir, té una variant en les seves costums, uns trets característics, aquella diferenciació, diríem orgànica dels seus conveïns.

Tothom sap aquella facècia anecdòtica del vas de cervesa i la mosca que hi cau, i que d'una manera expressiva, però no massa metafòrica posa un grà de pebre just al nostre paladar i ens mostra distintament la gradació refinada de costums de unes nacions europees. L'acció es desentrolla entre tres grans potències, França, Anglaterra i Alemanya. Algun càustic viatjant de genres de punt ha pretès, per donar no vetat a la seva mil·lionèssima descripció, en un vagó de tren, d'engegar en aquesta probable entesa alguna petita nació com Espanya, interpretant uns dels papers de la auca. Això són falornies.

Tothom creurà d'una manera efectiva que no es precisament cap espanyol, al qui caient-li la mosca a la cervesa, deixi la cervesa, ni tregui l'insecte i begui la cervesa, ni engoleixi el cock-tail amb tota la seva integritat.

Nosaltres que no ens hem inventat la història, però que el contacte freqüent ens permet de jutjar aventajosament de la psicologia de les nacions veïnes, podem desmentir aquesta pretensió. No és precisament la qüestió higiènica la que ha fet cèlebres als nostres veïns espanyols.

S'ha escampat arreu amb una etiqueta florejada, la seva proverbial galanteria. Això és tot.

Esser espanyol vol dir ésser dolç i delicat com un biscuit, es portar enganxada a l'esquena aquella etiqueta de facturació Made in Spain, i això que quasi tothom s'ho ha cregut, enllà de les fronteres, on l'importació de postals amb una parella andalussa a la reixa, o una capa llençada a terra al pas d'una dona, els ha deixat glaçats.

Aquí és clar, ens ho hem prèms amb aquella rialleta del bon viure. Tenim massa a la vora les nostres raons per acabar de caure-hi. Ara mateix en una festa major de poble, aquella noia terrible que l'any passat encare s'enfilava als arbres com un bordeguès, ens ha presentat el seu promès. Aquest episodi anava completat amb una conversa en espanyol que era una delícia. Anàvem a interrogar-los. I qué, els hi prova? Però ens sorprengué una idea cavilosa i anàvem sospesant les raons més inverossímils de tots els païssos, les raons, galants les etiquetes més complicades de tot el món i certamen no trobarem un parió enlloc. Solament en les costums turques i nord-africanes hi veïem una submissió, humiliant una mica semblant, de la dona.

Solament un espanyol podia posar la tristesa i el chagrin d'un timbre mòvil en cada conversa d'amor.

Ben mirat ens sorprenem de ben poca cosa.

Hem llegit tan freqüentment en aquestes normes importades que ja no ens estranyem de veure deambular pel passeig urbà al costat de damiseles fràgils com un joc de té rini, les abillamentes no massa perfumades que acaben de deixar el cavall.

Conec un oficial anglès que després d'un passeig a cavall es dutxa! Manies!

FLOC.

Una croada

La situació econòmica del món d'una banda, d'altra, les campanyes abstencionistes del vi i els seus derinats que arreu s'han iniciat, i la poca cura dels Govern, han posat en greu perill nostra més important riquesa agrícola; i cas de no venir una ràpida i radical solució, veurem estendre's arreu una total misèria, pariona a la de la invasió de la filoxera i més desesperant que aquella perquè es trovaran nostres vinyes en plena producció per la cura amb què es treballa i, no obstant, el fruit d'aquest treball no tindrà cap valor.

Disortadament no es veu el remei que faci tornar la riquesa vinícola al seu lloc, si bé són variis els camins que s'estudien per evitar que la situació esdevingui calamitosa.

Recentment i degut a iniciativa de la valenta gent de nostre Priorat, s'han celebrat un seguit d'actes per crear un estat d'opinió que pesi damunt del Govern d'Espanya perquè aquest complexi ço que té legislat respecte a alcohols industrials i vínics, i falsificació de vins.

Era criteri general, que a la destilació sols devien anar-hi els vins de classe inferior, puix els ben elaborats tenien una millor remuneració en el mercat per al seu ús immediat i per a fer el *coupage* amb altres vins, però mai a cap culliter se li hauria ocorregut vendre el seu bon vi per "cremar". Doncs la campanya actual tendeix a que es destilini el màxim possible de vins, siguin superiors o inferiors, perquè d'aquest major consum en vingui una millor cotització.

Aquest nou estat d'opinió de l'element vinícol diu ben clar l'apurada situació en què aquesta riquesa es trova i, per lo tant, el perill que pesa sobre nostra terra eminentment vitícola.

Els mitings que s'han fet en molts pobles del Priorat que han culminat en l'efectuat a la plaça de Falset, amb assistència de la Unió de Vinyaters de Catalunya, de representants a les Corts d'Espanya i a la nostra Mancomunitat, han proclamat la necessitat de què el govern d'Espanya persegueixi la elaboració de licors amb alcohol industrial i la falsificació de vins, i a l'ensens pregar als Ajuntaments que gravin l'entrada del vi en les poblacions, que aboleixin, mal siga temporalment, aquest impost.

Acompanya aquestes conclusions tota la raó, però temem que no els acompanyarà l'èxit, és a dir, creiem en l'efectivitat de les mesures que proposen, però no creiem que el Govern, les atengui.

La Higiene i la Química qualifiquen com a tòxics els licors elaborats amb alcohols no vínics, i reconeixent-ho així el Govern declara delictes aquesta elaboració.

L'adulteració de vins és quasi sempre a base de matèries tòxiques i quan no s'empren matèries que deixen en l'estómac residus no assimilables, i també el Govern declara delictes l'adulteració de vins.

Doncs creiem nosaltres que amb tota la raó exposada i amb tota la força dels representants en Corts de les comarques vinyateres (si s'arriben a entendre) no conseguiran que el Govern d'Espanya canviï el criteri que ha manifestat en els tractats de comerç, i molt menys quant aquests interessos afecten tan a Catalunya.

La tercera conclusió, referent a l'anul·lació d'impostos en les entrades del vi a les poblacions, per afectar sobre tot a Catalunya, a la majoria d'Ajuntaments aquesta crisi, es deu procurar que tots, absolutament tots, els Ajuntaments catalans actuïn sobre els de les poblacions que cobren l'impost demanant llur aboliment, i així es demostrarà palesament que aquesta croada no és de classes, sinó que afecta a la vida de tot un país.

Nostra ciutat, que com cap altra, fluctua sa riquesa a l'unisson del

(1) Puig i Cadafalch, Falguera i Goday: *Lloc citat Tom 7, pág. 110.*

(2) Puig i Cadafalch, Falguera i Goday: *L'arquitectura romànica a Catalunya. Tom. I, pág. 109.*

(3) L. Serrallach: *Monumentos romanos de Tarragona. Barcelona, 1886, pág. 32.*

(4) L. Serrallach: *Lloc citat. Págs. 33 i 34.*

(1) L. Pons d'Icart: *Libro de las grandezas de Tarragona, págs. 216 i 217.*

(2) L. Serrallach: *Lloc citat. pág. 32.*

Cervesa DAMM embotellada i pasteuritzada per la casa BLANDINIERES es la millor

moviment vinícol, deu ésser la primera que per mitjà de nostre Ajuntament i demés Corporacions, deu iniciar aquesta campanya de defensa de nostra més important riquesa, si és que no volem veure nostres magatzems tancats i nostres obrers invaïts per la misèria i la fam.

EL CAMP DE TARRAGONA, que amb el sol nom diu tan clar si està lligat als interessos de la terra, demana un lloc en la croada i demana ensems que, amarats tots d'un fort sentiment nacionalista, ens desenganyem de les solucions d'un Govern estrany, fitem els ulls en la nostra Pàtria, cercant les solucions més radicals, com son boicotejant els productes de les nacions que ens ataquen i perseguint als que delinqueixen.

Veus de fora

Capsanes

La propaganda catalanitzadora que per les altes terres de Lleyda han emprès els homes d'«Acció Catalana» ens fa pensar en l'alta conveniència i en l'eficàcia de què els dits elements patriotes facin cosa semblant aquí a les nostres terres del Priorat, tan deixades de la mà de Déu en quant a l'obra de proselitisme patriòtic per obra i gràcia dels casics, homes sense esperituaïtat i sense ànima, que valent-se d'un fals prestigi que hom els ha donat, entrebanquen i dificulten tota activitat i tota cosa que no porta la marca per ells representada amb central a Tarragona carrer d'Apodaca.

El Priorat, si bé és la terra del vi bo i famós i de la gent treballadora i polida que sap convertir els rocatges i muntanyes en llocs ubèrrims i fructífers, és també on el sentiment de pàtria està més descuidat i on més falta fa una bona campanya de propaganda del nacionalisme integral. Aquí la marca de l'esclau va en eixamplis, i no és nou que en llars dites nacionalistes, s'emprí sovint el llenguatge de l'opressor; són poques, ben poques les societats i cercles on es facin els escrits i es portin els llibres de caixa en català, i en quant al nombre d'inscrits a l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana», tret Falsat on hi ha 29 socis, Marsá 1, Masroig 1, Guiamets 1 i Capsanes 25, als demés pobles cap, és a dir, que el catalanisme es troba en estat embrionari i per això el casiquisme, ajudat pels propietaris dels pobles que per unes influències que les més de les vegades els serveixen per fer el ridícul, és fet amo i senyor.

Minyons d'«Acció Catalana», una gràcia de caritat per una comarca. Per unes terres anc que hermoses de nom, activa i treballadora, que de les pedres i de la terra dura sap treure'n or, és erma d'esperituaïtat nacionalista. Vosaltres, amb el vostre verb càlit d'amor a Catalunya, enamorats com sou de la pàtria Catalana, farieu una gran obra patriòtica en vindre entre nosaltres i donar-nos el sant guiatge d'incorporament a la meravellosa activitat del renaixement patriòtic de Catalunya.

R. SEDÓ SORRELL.

Constantí

Es gran l'increment que va present en aquest poble el chor «Il·lustració Obrera»; durant el passat mes de juliol i el que cursa d'Agost s'han registrat les següent altes: Joan Segú, Josep Ribas, Joan Gularons, Francesc Ferré, Josep Torrens, Agustí Serra, Rafael Fortuny,

Rafel Ferré, Joan Novell, Antoni Font, Josep Reig, Pau Maduell, Joan Vilamajó, Josep Jové, Joan Fortuny, Joaquim Pérez, Lluís Pascual.

—El passat dia 10, festa de Sant Llorens, celebrà la seva festa un dels bars d'aquest poble, la qual resultà lluïdíssima.

Morell

La calor és intensíssima. Els camps, amb llur aspecte tràgic, ens diuen de l'aixerreïment dels conreus. Tot es marceix. Els vinyars fan llàstima; les pèrdues, en ells, són considerables. Si tarda a ploure-hi pot avançar-se que quedaran per a veremar la major part dels ceps. Aquella gran collita que es féu obiradora, la veiem fondre's per moments. Molts avellaners deixen caure llurs fulles, presentant el trist aspecte de la tardor. I les ganes que sembla que en té de ploure!

—Aquí hi ha qui no ha rebut encara cap dels números publicats del CAMP DE TARRAGONA fins avui, i qui no n'ha rebut més que dos o tres. Si a ciutat això representa un mal, en els pobles el representa molt pitjor, car és tant escassa la premsa sana del nacionalisme que hi arriba, que si se'ls hi estronca l'únic manantial més o menys abundós que pot fer-lo revifar, se'l deixen en la situació més deplorable de postració.

Hi ha que confesar-ho per més que ens dolgui. En alguns pobles de nostra província, el sentiment de pàtria hi és encara poc desvetllat. Per ço cal, per tots els mitjants possibles, anar-hi sembrant aquesta sana lleu patriòtica, esforçant-se perquè la seva germinació i creixença hi siguin exuberants.

L'interès que pot avui despertar-nos un setmanari nacionalista pot fer que demà canviem l'ésser sotscriptors d'un *diari* de molt de paper per un altre d'ànima més vibrant. I és per això que ens planyem de aquet greuge que representa el no arribar a mans de tots els interessats dels pobles cada un dels números que van apareixent del nostre periòdic.

Adhuc algú que avui no té l'ànima prou abandonada per aquest ideal és capaç de donar-se de baixa com a sotscriptor, cansat de tanta irregularitat i dubtant, potser i tot, de la cura amb la qual la redacció tracta aquestes coses.

Si és algun català el que contribueix a augmentar aital deficiència —que pren la proporció d'un crim, ja que obstrueix en més o en menys el camí d'alliberament que ha emprés Catalunya— que s'aturi a capir el dany que ocasiona a la pàtria i consegüentment a ell mateix.

J. SANROMÀ.

Altafulla

L'esport ha fet molt bé als cossos enfortint-los; mes també ha influït considerablement en les ànimes dignificant-les i instruint-les, puix l'anar a jugar a fora del poble o que de fora vinguin jugadors, posa relacions i ensenyances a l'abast del jovent, que si no fos l'esport no hauria dins l'horitzó limitat del poble nadiu.

Això és el què pensàvem en veure jugar dins l'espai camp d'esport d'aquesta vila una selecció del «Valls Deportiu» i del primer equip local.

Fou un regular partit. Guanyà l'«Altafulla F. C.» per 2 a 1. L'Arbitratge regular.

Que pensin els esportmans nacionalistes que poden fer una bella sembrada d'idealitat amb llurs energies i paraules. —*Altafullenc.*

VARIA

En la darrera sessió municipal s'acordà, després d'una laboriosa discussió, cedir el passeig de Pi i Margall per a la Kermesse que l'Orfeó Tarragoní hi celebra cada any.

Els intel·ligentíssims regidors aguditzaren d'una manera formidable el seu enginy, inventant tots els motius imaginables i emprant les raons més estúpides salvatges que trobaren a mà per impedir la celebració de la festa en aquell passeig. Per fi fou refermat l'acord de cedir-lo, no sense els vots en contra de dos energúmens que representen una opinió tronadíssima i infecta.

No dubtem que si s'hagués tractat d'alguna massa choral més o menys còmodrillesca amb Glòries a Espanya acompanyades de trons, s'hi haurien entermitit com les minyones de servei amb aquell tonada d'emblanquinador que es diu «La Mare», tan en voga.

Hem rebut el cartell que la «Comissió de Festejos» de nostre Ajuntament ha publicat amb les bases del Concurs de Bandes que volen celebrar per Santa Tecla.

L'idea no deix d'ésser genial, i tenim la seguretat—tot acompanyant per endevant en el sentiment al senyor Tapias—de que si tots els demés números del programa són com aquest, no se'n parlarà a l'estranger, a no ser, que no ho creiem de cap manera, que l'ironia del susdit regidor apreciï per estranger la resta d'Espanya.

Allí sí que se'n parlarà. Aquests concursos que tant de furor fan en poblacions de sexta categoria, ens posaran a aquell nivell. Si una banda és horrible, un concurs de bandes ens pensem que no l'aguanta tothom.

Dins la nostra trista opinió filarmònica, creiem que no més existeixen una o dues bandes, i precisament perquè no semblen bandes, paradoxes!

Hem vist els programes que l'Orfeó Tarragoní ha editat amb motiu de les festes de Sant Magi, entre les que hi entren la seva tradicional Kermesse.

No voldriem ésser «chicaneurs» amb les coses de l'Orfeó, però no podem per menys de censurar l'introducció i anunci en el seu programa d'una festa tauròfila espanyola.

No escau ni a l'entitat cultural ni a la resta del programa. L'Orfeó no ha de desfer amb una virolada badoqueria de pagès a vila, tota la tasca fecunda de cultura i civilització que porta en el seu historial.

Una mica de delicadesa per les seves donzelles, i que els petits cantaires i els que seran fills d'aquelles, no puguin, tot reullant una història, fer una mica d'ironia amb la frase «Civilitzats tantmateix!».

NOVES I COMENTARIS

Ens permetem fer una petita indicació a la Junta d'Obres del Port encaminada al canvi de nom d'alguns dels nostres molls.

Tenim el de Costa, el de Llevant, el Paralel i el Transversal ens volem referir a aqueixos últims que molt sovint, inclús entre la gent de mar, són motiu de confusió, ja que molts cops en preguntant on està amarrat el vaixell tal, ens diuen al moll Transversal quan en realitat on està amarrat és al moll Paralel.

Pròxima ja la inauguració de les vies en el moll Paralel al de Costa (que sense aquest apèndix Paralel no vol dir res) es podria aprofitar aquesta avinentesa per a canviar-li el nom per un més escaient a l'esperit de la nostra terra, per la utilitat que presta o per la classe de tràfec que per ell hi té lloc, i s'evitaria així aquella confusió, encara que petita.

El nom del moll Transversal es podria canviar, quan es realitzi la construcció del malecò destinat a la descàrrega de petroli, projecte que segons tenim entès té tota l'atenció de la Junta i no es creu llunyana la seva realització.

Els elements regionalistes tarragonins estan organitzant una diada nacionalista que tindrà lloc al poble d'Alforja un dels dies del vinent Octubre.

Ha mort en la nostra ciutat després de molt curta malaltia, En Joan Fontana i Gatells, germà gran dels nostres amics particulars En Josep M.ª, En Manuel i En Ramon Fontana. Reposi en pau el malaguanyat difunt i rebi sa família nostre condol més sincer.

Bosses i Gorres

per a bany, cinturons, moneders per a senyores i senyors, del país i americans, les ha rebut la

Casa COCA

COMTE DE RIUS, 7

PREUS DE FÀBRICA

El dia 28 del corrent agost se celebrà a Barcelona l'Assemblea de la Mancomunitat.

Els agricultors de les comarques tarragonines es queixen de la secada de les terres degut a la manca absoluta de plujes i a la insuportable calor que malmet les collites de horts i vinyes.

El President de la Mancomunitat de Catalunya ha rebut el primer volum del Atlas geogràfic i lingüístic de Catalunya, publicat per la Secció de Filologia de l'Institut d'Estudis Catalans.

La presentació i el contingut de l'obra, ha merescut tota mena de elogis del President de Catalunya.

Ahir estiguieren a Tarragona per a visitar els monuments arqueològics, els professors de l'escola d'istiu de la Mancomunitat.

Víctima d'una malaltia d'aquelles que Espanya no pot evitar en les seves colònies, però que desapareix en el moment que deixen de ser espanyoles, ha mort al Marroc el jove tarragoní Ernest Plana i Planells.

Reposi en pau el malaguanyat amic i rebi sa família l'expressió del nostre condol més sincer.

Industrials i comerciants

Si voleu recobrar les forces gastades per l'excés de treball, heu de proporcionar-vos un flascó de

FOSFANOL VIAN

elixir o granular, poderós reconstituent i excel·lent tònic muscular adoptat pels metges. Amb el FOSFANOL VIAN obtindreu curacions sorprendents de Neurastènia, Artritis, esgotament físic, dolors de cap i estats tuberculosos.

De venda: Farmàcia Sanromà, Unió, 17, i a Barcelona, Farmàcia i Laboratori EL SIGLO, Sant Pau, 33, davant Mendizábal.

Com ja havíem anunciat fa unes setmanes, els veïns de la Plaça de la Font celebraran per primera vegada el dia de Sant Ramon la festa del seu barri. La comissió organitzadora treballa sens treva per a concretar els últims detalls, havent-se obtingut l'ajud de l'Ajuntament.

Hi haurà curses de cintes i a peu, disputant-se una bonica copa de plata obsequi de les senyores del barri, unes medalles i objectes d'art. Poden inscriure-s'hi gratuïtament tots els que ho desitgin, a les bodegues del Sr. Iglesias.

A la nit, a la plaça, esplèndidament il·luminada per centenars de bombetes elèctriques, hi haurà concert per la Banda d'Almansa, tocant-se valls i sardanes.

També se celebraran actes religiosos.

El Dr. En Joaquim Abelló compatriota i volguéssim amic nostre, ha tingut el goig de veure's pare d'una xamosa nena.

L'enhorabona als felços pares i que pugui veure ben gran a la recent nada.

La Diputació provincial de Lleyda ha pres l'acord de què s'emprí l'idioma català en tots els actes i documents d'ordre interior d'aquella Corporació.

En poc temps els bons tarragonins hem tingut el goig de veure canviar rètols redactats en espanyol per altres redactats en el nostre idioma.

Entre altres, en la nova refinaria de sofres que la casa Pallarés té al carrer Reial es llegeix en la part de magatzem que mira a la carretera de Reus un rètol que diu «Sofres Pallarés».

La catalanització de rètols és una de les tasques que hem d'empendre els minyons d'Acció Catalana, i ho farem dirigint-nos primer que tot als elements que malgrat ésser nacionalistes tenen en la porta de la casa llur la marca de l'esclau.

Per la festa major d'enguany s'està preparant un esplèndid programa de festes que li donaran un caràcter de gran solemnitat.

Sabem que es farà un concurs de bandes cívico-militars a la plaça de braus per al qual es compta ja amb nombroses inscripcions.

Hi haurà «Xiquets de Valls», audicions de sardanes per una renombrada cobla ampurdanesa, concerts per les bandes militars de la guarnició i chor «Ancora» i ballets populars, castells de focs d'artifici en les Rambles, port i el vell fortí; festes deportives al Club Nàutic, partits de futbol i curses de bicicletes. També es repartiran bons als pobres.

Són molts els carrers i places que volen guanyar-se el premi que es concedirà al més ben engalanat.

Per la cabalcada-retreta històrica que s'organitza per la nit de l'últim dels dies de festes, han ofert la seva cooperació bon nombre d'entitats de tota mena.

La Comissió municipal de festes està treballant d'una manera incansable per tal d'assolir un èxit esplendorós, el que no dubtem conseguiran.

La Mainada

EL MILLOR PERIÒDIC PER ALS INFANTS DE CATALUNYA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

A Catalunya . . . 7'50 Ptes. any

A Fora . . . 13'— " "

Als infants que ens trametin cinc noves suscripcions, els servirem, de franc, la seva

A l'hora d'entrar en màquina el nostre setmanari no s'han rebut encara noves precises sobre els resultats definitius de les proves d'Atletisme que tenen lloc a Bilbao. En el número vinent les donarem completes.

Nostre colega *El Francolí* ha publicat un bell número extraordinari amb motiu de la Festa Major de la seva vila.

Pel contingut i per la presentació aquest número representa un esforç no gaire corrent en la nostra premsa comarcal. Hi ha excel·lents gravats, uns versos autògrafs d'En Guimerà i diversos originals de Rovira i Virgili, Gassol, Bertran i Pijoan, Narcís Oller, Moliné i Brasés, Martí Esteve, Josep M.ª Roca, Ruiz Porta, Francesc Matheu, etc., tots ells força interessants.

Que per molts anys el confrare de l'Esplugu pugui fer aquestes belles obres.

AGENT DE LES EMPRESSES MARITIMES
Navigazione Generale Italiana
LA VELOCE
 SOCIETA ITALIANA DI SERVIZI MARITTIMI

AGENT DE DUANES

APODACA, 8
 TARRAGONA
 TEL. 527

CONSIGNATARI DE VAIXELLS

AGENTS
CARBÓ & C.^a
 TARRAGONA

Local d'exposició i vendes
 Rambla St. Joan, 63. - Telèfon 504

 Rebaixa de 250 pessetes en tots els models

 TURISME 3.575 PESSETES

 Vendes a PLASSOS si es desitja

Casa LLANAS

PARAIGÜES, VANOS, ARTICLES
 D'OBSEQUI I OBJECTES D'ART

COMTE DE RIUS, 26.-Telèfon 502

OLIS D'OLIVA PEDROL

CLASSES VERGES PER A TAULA. - UNIC
 DIPOSIT PER A LA VENTA AL DETALL

FORTUNY, 13. - TARRAGONA

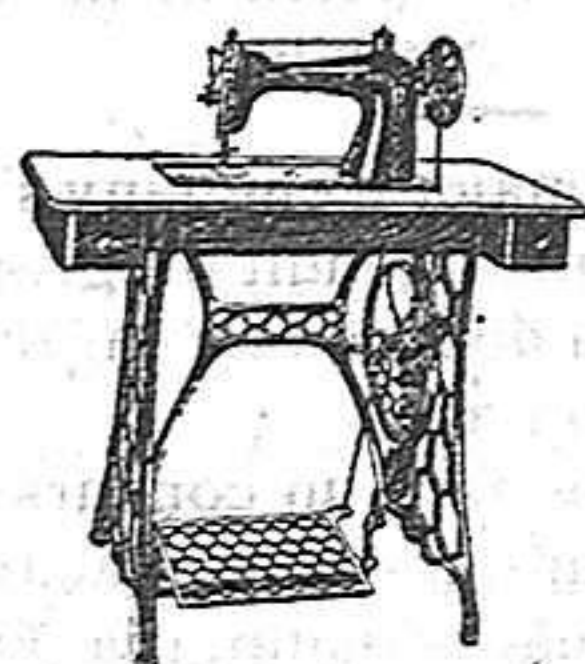
CLÍNICA I CONSULTORI
 per a les malalties de la dona, cirurgia operatoria i parts.
 Aplicació del 606. - Electroteràpia

Dr. Rabadá

CONSULTA:
 De 10 a 12 i de 5 a 7

Telèfon 251

RAMBLA S. JOAN, 90
 TARRAGONA

MÀQUINA DE COSIR I BRODAR
HEXAGON
 BOBINA CENTRAL

Al comptat. . . **55 duros**
 A plassos . . . **65 "**

Exposició i vendes: SALVADOR FORCADELL, Unió, 9.-Telèfon 457
 TARRAGONA

Taller de reparacions DE MAQUINARIES

Especialitat en automòvils

Prensa per a massissos

Accessoris i peces de recanvi

STOCK DUNLOP

Alfons Sastre i Piqué

Reial, 30, bis
 TARRAGONA

CELLER MASALLES

VINS I OLIS DE COLLITA PROPIA

SERVEI A DOMICILI

Rambla Sant Joan, 26. - Telèfon 668

Anuari dels Catalans

ANY 1923

Publicació il·lustrada de propaganda nacionalista. - Text escollidíssim. - Conté enguany, entre altres treballs, *La literatura Catalana antiga*, per L. Nicolau d'Oliver; *Història del catalanisme*, per A. Rovira i Virgili; *La poesia catalana moderna*, per Tomás Garcés

Preu: 2 Ptes.

DE VENDA al Centre d'ACCIÓ CATALANA de Tarragona
 August, 11, principal

Suc de raïms sense fermentar (sense alcohol)

MOSTELLE (RAIMOST)

El Vermut més higiènic

Un excel·lent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescències

Rafel Escofet
 TARRAGONA

Celler IDEAL

VINS DE TAULA SUPERIORS
 BLANCS I NEGRES

DE LA

Canonja, Secuita i Priorat

OLIS, LICORS I XAMPNYNS

DE LES

MILLORS CLASSES

SERVEI A DOMICILI

11, August, 11.-Telèfon 577

Història Nacional de Catalunya

per

Antoni ROVIRA

i **VIRGILI**

Cinc grans volums amb nombrosíssims gravats

.....

Suscripció per quaderns y per volums

.....

Edicions Pàtria: Diputació, 95. - Barcelona

Està a la venda el primer volum, i el mes que ve es posarà a la venda el segon

RESERVAT

RESERVAT

Dr. FONT i CABOT

METGE-OCULISTA

EX-DIRECTOR DE LA CONSULTA DE OFTALMOLOGIA EN EL DISPENSARI DEL SAGRAT COR DE JESÚS DE BARCELONA

De 10 a 12, de 3 a 4 i a hores convingudes

Rambla Sant Joan, 58
 TARRAGONA

LLET CONDENSADA

EL PAGÉS

Es la millor

S. A. INDUSTRIA LLETERA-BARCELONA